

om, hvorvidt ekspropriationsbestemmelserne i lovforslagets § 18, stk. 3, og § 26, stk. 2, er mere vidtgående end ekspropriationsbestemmelsen i saneringslovens § 20.«

Det er oplyst, at boligministeriet i besvarelsen af spørgsmål 53 udfra ordlyden af det stillede spørgsmål alene har behandlet forholdet mellem ekspropriationsbestemmelserne i lovforslagets kapitel II om byfornyelse og de gældende regler i § 20 i saneringsloven.

I den anledning skal justitsministeriet udtale:

Medens det i besvarelsen anførte om forholdet mellem lovforslagets § 14 og bestemmelsen i saneringslovens § 20 kan tiltrædes, kan spørgsmålet om rækkevidden af § 20 i saneringsloven set i forhold til bestemmelserne i lovforslagets § 18, stk. 3, og § 26, stk. 2, efter justitsministeriets opfattelse næppe afgøres alene udfra ordlyden af de pågældende bestemmelser.

Bestemmelserne i lovforslagets § 18, stk. 3, og § 26, stk. 2, hjemler en kommunalbestyrelse adgang til at foretage ekspropriation, såfremt en ejer ikke efterkommer et påbud om at fremkomme med et projekt eller et påbud om at udføre nærmere angivne arbejder, når det vil være af væsentlig betydning for gennemførelsen af påbudene.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål 53 må det på baggrund af bestemmelserne i § 18, stk. 2, og § 26, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen kan lade projektet eller arbejderne udføre på ejerens bekostning, antages, at den pågældende adgang til at foretage ekspropriation kun vil kunne anvendes i tilfælde, hvor de kommunale selvhjælpshandlinger viser sig ikke at kunne gennemføres, således at de trufne beslutninger kun kan gennemføres, hvis kommunen får den fulde rådighed over ejendommen.

Bestemmelsen i saneringslovens § 20 indeholder en generel hjemmel for kommunalbestyrelsen til at ekspropriere grunde og bygninger m.v., når det er nødvendigt at råde over dem af hensyn til gennemførelsen af en saneringsplan.

Efter ordlyden af bestemmelsen i § 20 synes der således at være adgang til at foretage ekspropriation – eventuelt efter en ændring af saneringsplanen – også i tilfælde som disse, hvor det er fundet nødvendigt, at kommunen

råder over ejendommen. Spørgsmålet om anvendelsen af bestemmelsen i § 20 i disse tilfælde ses imidlertid ikke omtalt i forarbejderne til den gældende saneringslov eller til den tilsvarende bestemmelse i § 11 i 1959-saneringsloven. Bestemmelsen synes ifølge det oplyste ikke i praksis at have været anvendt på denne måde.

I »Fast ejendoms regulering« (3. udg. 1971) anfører *Bendt Andersen* side 321 om spørgsmålet:

»Udgangspunktet er, at et påbud skal efterkommes af grundejeren inden for den frist, som indeholdes i påbuddet. Denne frist skal ligge inden for de frister for saneringens påbegyndelse og afslutning, som fastsættes ifølge § 31, stk. 1, nr. 1, eller § 34, stk. 1. Saneringsloven er tavs med hensyn til virkningen af, at et påbud ikke efterkommes. Det må formentlig antages, at ejerens passivitet medfører i hvert fald en ret og normalt vel også en pligt for kommunen til at ekspropriere ejendommen i hht § 20, idet det i så fald vil være nødvendigt for den sanerende at råde over ejendommen af hensyn til saneringsplanens gennemførelse. Men kan tidsfristerne for saneringens gennemførelse overholdes ved kommunens udførelse af foranstaltningerne efter opnået dom over grundejeren, vil en sådan fremgangsmåde være et – især ved mindre indgribende foranstaltninger – muligt alternativ til ekspropriation.«

I lov nr. 228 af 12. juni 1975 om ændring af saneringsloven blev der i § 21, stk. 3, indført hjemmel for kommunalbestyrelserne til under nærmere angivne betingelser af lade saneringsforanstaltningerne udføre på ejerens regning. *Bendt Andersen* antager i »Dansk Miljøret«, 1977 bind II side 312 f., at det efter lovændringen formentlig ikke længere er muligt for kommunerne at foretage ekspropriation i de pågældende tilfælde. *Bendt Andersen* synes i den forbindelse at lægge til grund, at det ikke længere kan blive nødvendigt for kommunen at råde over ejendommen, når kommunen i stedet kan lade foranstaltningen udføre på ejerens regning. Spørgsmålet ses ikke omtalt i forarbejderne til ændringsloven i 1975.

Justitsministeriet har ikke den fornødne baggrund for fuldt ud af kunne vurdere, hvorvidt der kan tænkes at forekomme tilfælde, hvor det – f.eks. af de grunde, som er